

Izjave Christiana Schwarz-Schillinga, visokog predstavnika za BiH i R. Nicholasa Burnsa, Državnog podsekretara za politička pitanja u Washingtonu

21. april 2006.

PODSEKRETAR BURNS: Samo sam želio iskoristiti ovu priliku da gospodinu Schwarz-Schillingu poželim dobrodošlicu u State Department, prije svega da mu se zahvalim. Ovo nije njegova prva posjeta State Departmentu, ali mu se želim zahvaliti na tome što je preuzeo dužnost na kojoj predstavlja cjelokupnu međunarodnu zajednicu u Bosni i Hercegovini. Od dolaska na tu funkciju je obavio izvrstan posao i Sjedinjene Američke Države su mu zahvalne na svemu što je uradio u nastojanju da ubrza uspostavu mira u Bosni, i uspostavu pravde.

Mislim da vam je svima poznato da se ove sedmice dešava nekoliko vrlo bitnih stvari. Proces ustavnih promjena je uznapredovao i Sjedinjene Države se uistinu nadaju da će oba doma Parlamenta usvojiti amandmane na Ustav, koji su stavljeni u parlamentarnu proceduru. Sjetit ćete se da su se po dolasku u Sjedinjene Države u novembru bosanski lideri susreli sa državnom tajnicom Rice koja je tom prilikom izjavila da smatra da se Daytonski sporazum treba osavremeniti i modernizirati kako bi država u budućnosti postala uistinu jedinstvena i normalna. I sada to vidimo – ona im je sugerirala put naprijed, sugerirala im je tom prilikom da na zimu počnu raditi na ustavnim promjenama.

Sada vidimo plodove tih nastojanja. Političke stranke su postigle sporazum o ustavnim promjenama. Njega sada treba u cijelosti usvojiti Parlament. A Sjedinjene Države blisko sarađuju sa Evropskom unijom i svakako sa visokim predstavnikom, gospodinom Schwarz-Schillingom, kako bismo osigurali da političke stranke shvate da je to kolektivna želja međunarodne zajednice. Nadamo se da će u toku procesa doći do napretka.

Pozivam Vas da se obratite s par riječi.

SCHWARZ-SCHILLING: Hvala Vam. Ovo je moja prva posjeta otkako sam stupio na novu dužnost u februaru ove godine i moram reći da je ovo vrlo važna godina i mislim da je saradnja između Sjedinjenih Država i Evrope po ovom pitanju jedna od osnovnih pretpostavki za uspjeh u ovoj oblasti. A glavni prioriteti su ustavne promjene i smatram da smo na dobar način jedni drugima pomagali i ubjeđivali ljude, i više smo toga uradili kroz ubjeđivanje nego putem intervencija. Mislim da je ovo nova era, da je ovo novo lice u cjelokupnom procesu, i predan sam toj novoj eri i mislim da se približavamo dobrom uspjehu.

Drugo pitanje je ekonomija, koja je moj prioritet, zato što smatram da je potrebno uraditi puno stvari i mi njih moramo uraditi. Također postoji pitanje evropskog viznog režima. Mislim da se moraju poduzeti novi koraci, i napravljen je pravi korak ka integriranju u Evropu. Obrazovanje. Obrazovanje je vrlo, vrlo važan dio održivosti mira u tom području, u toj zemlji, jer već sljedeća generacija njena tri konstitutivna naroda, tri religije, bez dobrog obrazovanja neće imati mir. I stoga mislim da ovom pitanju trebamo dati vrlo važan naglasak.

I treće pitanje su, svakako, izbori u demokratskom procesu. Izbori su prioritet broj jedan. I sada uistinu po prvi put ti ljudi mogu odlučiti o tome ko će vladati u naredne četiri godine. I to je poruka, a ne, Bože, da, sada imamo – izbori će se, nadam se, (*nejasno*) okončati i moći ćemo preduzeti nove korake u politici. Ne, ne, ne, to je osnovno i mora doći do

prijenosa u procesu i cjelokupno civilno društvo mora biti uključeno. I to je – stoga je to i moj prioritet u ovogodišnjem mandatu.

Pa, također se moram zahvaliti Sjedinjenim Državama na njihovoj velikoj pomoći i također znam da su Sjedinjene Države najveća nada tih ljudi u Bosni u pogledu sigurnosti i mira, čak i kad se nastojimo sve više i više osloniti na Evropsku uniju kroz pregovore Komisije o reformi sektora sigurnosti. Ali znam da je najvažnije da Sjedinjene Države ostanu u potpunosti angažirane u ovoj oblasti jer smatram da su Sjedinjene Države hiljadu devetsto devedesetih poduzele odlučujuće korake ka uspostavi mira i one to moraju učiniti i u 21. vijeku i dati još jedan doprinos. Morat ćete uraditi i više, siguran sam.

PODSEKRE TAR BURNS: Upravo tako.

SCHWARZ-SCHILLING: Ali, molim Vas da u toj oblasti budete angažirani.

PODSEKRE TAR BURNS: Mislim da jesmo i mislim da ste u tome primijetili vodstvo državne tajnice Rice. Vidimo da se to ostvaruje kroz proces ustavnih reformi. On je nastao ovdje u Washingtonu u novembru – to nastojanje – i nama je veoma, veoma drago da na tom pitanju sarađujemo sa gospodinom Schwarz-Schillingom i njegovim evropskim kolegama.

Barry.

PITANJE: Gospodine Ministre, izgledate uvjereni da proces teče tako dobro da ste spremni svoj ured zatvoriti iduće godine, znači Vi ste uvjereni u taj proces. Ali, meni nije poznat stav SAD-a. Smatrate li da se stvari u Bosni odvijaju toliko dobro da se UN može zatvoriti i da Bosna i Hercegovina može postati normalna, demokratska evropska država?

PODSEKRE TAR BURNS: Mi smatramo da Bosna mora postati normalna, demokratska evropska zemlja. Daytonski sporazum je

napisan usred rata, u jesen 1995. godine, da bi se zaustavio rat i stranama obezbijedio privremeni teren na kojem će početi graditi politički život. I mislim da se svi slažemo i sjećam se da smo se složili na našem prvom sastanku da se ovim procesom treba stvoriti osjećaj normalnog stanja u kojem će svi ljudi u toj zemlji razviti političku moć, a međunarodna zajednica se treba polako i pažljivo početi povlačiti kako bi domaći politički lideri mogli donositi najbitnije odluke za svoju zemlju.

To je veliki korak. To je šansa. Ohrabreni smo prihvaćanjem ustavnih amandmana ove sedmice i njihovim upućivanjem u parlamentarnu proceduru na usvajanje, i apeliramo na članove Parlamenta, bez obzira da li se radi o Bošnjacima, Hrvatima ili Srbima, da misle na budućnost svoje zemlje i da daju glas za reforme kojim će se uspostaviti jedan predsjednik, umjesto tri, i jedinstvene institucije koje će voditi zemlju.

PITANJE: A gospodine Burns, postoji i suprotstavljanje ustavnim promjenama, da pomenem samo katoličku crkvu i neke političke stranke. Imate li komentar na to?

PODSEKRE TAR BURNS: Pa, mislim da ćete uvijek kada postavite ambiciozne ideje koje zahtijevaju duboke političke, čak i sociološke promjene, naići na suprotstavljanje. Ali se velike stvari neće desiti ako ljudi ne preuzmu odgovornost i ne razmišljaju ambiciozno o budućnosti. I upravo to državna tajnica Rice pokušava uraditi, ponuditi koncept ustavnih promjena.

SCHWARZ-SCHILLING: Moram reći da sam započeo vrlo dobre razgovore sa biskupima i kardinalom Puljićem i čak sam imao priliku da se vrlo kratko sastanem i sa Svetim ocem, papom u Rimu, i mislim da oni – također i oni razmišljaju da o tome sada razgovaraju. Moramo razlučiti da li postoji država s jedne strane i crkva s druge, i ako uistinu postoji pitanje kršćanske slike o ljudskim pravima i tako dalje, onda bi se crkva uistinu trebala uključiti i vidjeti. Ali, ako je to

svakodnevna aktivnost, onda bi oni također trebali vidjeti da je to za cijelu državu, a ne samo za jednu grupu ili jednu religiju. To je sve. Mislim da se sve više i više približavamo tome.

PODSEKRETAR BURNS: Hvala vam.